

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 225. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167180774592/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Den gif altfaa først til Bogtrykkeren, og rekommanderede sit Arbejde til den hastigste Expedition; og derpaa maatte jeg følge ham paa et Skibefarert.

Min nye Herre traadte ind i Spisestuen, som han forefandt fuld af Gjæster; med nogen Vansteligbed fandt han en Stol, hvorpaa han satte sig, rækkede efter Spisefeddelen og ordnede den Mad, som han troede mest vilde lindre hans Gane.

En ung, nyskelig Herre med Støvler og Svorer paa samt sit; friseret Hoar sad ved den ene Side af ham og havde givet sine Tænder et saa strængt Arbejde med en Portion Ogses, at Virkningen af deres anstrængede Kræfter tydeligen svaredes i alle Aarene i hans Hoved, der vare opsvulmede til en saadan Grad, at den Barberer, der skulde have aareladt ham i Panden for Galeskab, iftans vilde have forjent halv Salarium.

„Det er beklageligt,“ udbrød denne unge Herre, „at se, hvoreledes den tykkeste Knidenshed er udbredt over alle Dage, at næsten intet Menneske besiddet de Kundskaber, som ere fornødne for ham til vel at besjære sig selv og de Ting, som ere ham anbettede.“

„De hør upaarbejdeligen Ret,“ svarede min Herre, „thi ingen Ting i disse Tider naar paa saa svage Fødder som Oplysningen.“

„Læste værre!“ sagde en Mand med rund Baryt og sorte Knapper i Skjolen, som jeg formode og siden kom efter var en ung gejstlig Mand: „det forholdes sig rigtig nok, som De siger Men for ret at bestemme Oplysningens Bestaaenbed hos os bliver det nødvendigt at forudsætte et rigtig Begreb om, hvad man kalder Oplysning. Jeg definerer den med Sæxtorj og Pontoppidan — jeg skalde lige Pontoppidan og Sæxtorj — saaledes, at Oplysningen er en levende Kundskab og kraftig Overbeviisning om de guddommelige Sandheder og

Bræsten Peter Sæxtorj udgaa 1771 et „Udtæg af Pontoppidans Forklaring .